

Υπόθεση C-443/21

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατ' εφαρμογή του άρθρου 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

19 Ιουλίου 2021

Αιτούν δικαστήριο:

Curtea de Apel Pitești (Ρουμανία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

5 Ιουλίου 2021

Αναιρεσείουσα:

SC Avicarvil Farms SRL

Αναιρεσίσβλητοι:

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale

Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură

Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură – Centrul Județean Vâlcea

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Αναίρεση κατά αποφάσεως εκδοθείσας στις 15 Φεβρουαρίου 2019, με την οποία το Tribunalul Vâlcea (πρωτοδικείο Vâlcea, Ρουμανία) απέρριψε προσφυγή της νυν αναιρεσείουσας, με την οποία αυτή αμφισβητούσε τη νομιμότητα ορισμένων διοικητικών πράξεων των αναιρεσιβλήτων. Κατ' ουσίαν, τίθεται το ερώτημα εάν το δίκαιο της Ένωσης αντιτίθεται σε εθνική διοικητική πρακτική συνιστάμενη σε μείωση του ποσού της χρηματοδοτικής συνδρομής που προβλέπεται στο πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης της Ρουμανίας για την περίοδο 2007-2013 (στο εξής: ΠΑΑΡ), το οποίο είχε εγκριθεί με απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στο μέτρο που το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο διαπίστωσε σφάλμα κατά τον υπολογισμό της εν λόγω συνδρομής.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, ζητείται η ερμηνεία του άρθρου 143 του κανονισμού 1303/2013, του άρθρου 310 ΣΛΕΕ και του άρθρου 40, παράγραφος 3, του κανονισμού 1698/2005, καθώς και των αρχών της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της ασφάλειας δικαίου.

Προδικαστικό ερώτημα

Αντιτίθεται το άρθρο 143 του κανονισμού 1303/2013, σε συνδυασμό με το άρθρο 310 ΣΛΕΕ (αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης) και με το άρθρο 40, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1698/2005 [το οποίο ενσωματώθηκε στο άρθρο 33, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1305/2013], σε συνδυασμό επίσης με την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και την αρχή της ασφάλειας δικαίου, σε διοικητική πρακτική εθνικών αρχών εμπλεκομένων στην εφαρμογή μέτρου μη επιστρεπτέας χρηματοδοτικής συνδρομής, οι οποίες, κατόπιν της εκ μέρους του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου διαπιστώσεως σφάλματος υπολογισμού, εξέδωσαν πράξεις για τη μείωση του ποσού της χρηματοδοτικής συνδρομής που προβλέπεται από το ΠΑΑΡ, όπως εγκρίθηκε με την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής C(2012) 3529 της 25ης Μαΐου 2012, πριν από την έκδοση νέας αποφάσεως της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον αποκλεισμό από τη χρηματοδότηση ποσών που υπερβαίνουν τις πρόσθετες δαπάνες και την απώλεια εισοδήματος που απορρέουν από αναληφθείσες υποχρεώσεις, ως αποτέλεσμα των σφαλμάτων υπολογισμού;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης και νομολογία του Δικαστηρίου

Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άρθρο 310.

Κανονισμός (ΕΚ) 1698/2005 του Συμβουλίου, της 20ης Σεπτεμβρίου 2005, άρθρο 40.

Κανονισμός (ΕΚ) 1974/2006 της Επιτροπής, της 15ης Δεκεμβρίου 2006, άρθρο 27, παράγραφοι 2 έως 13.

Κανονισμός (ΕΕ) 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, άρθρο 143.

Κανονισμός (ΕΕ) 1305/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, άρθρο 33.

Κανονισμός (ΕΕ) 1306/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, άρθρο 58.

Απόφαση C(2008) 3831 της Επιτροπής, της 16ης Ιουλίου 2008, για την έγκριση του προγράμματος αγροτικής ανάπτυξης της Ρουμανίας για την περίοδο 2007-

2013, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση C(2012) 3529 της Επιτροπής της 25ης Μαΐου 2012.

Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2018/873 της Επιτροπής της 13ης Ιουνίου 2018.

Απόφαση της 7ης Αυγούστου 2018, Ministru kabinet, C-120/17, EU:C:2018:638, σκέψεις 48 έως 52.

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Programul de dezvoltare rurală al României pentru perioada 2007-2013 (versiunea a X-a) (Πρόγραμμα αγροτικής ανάπτυξης της Ρουμανίας για την περίοδο 2007-2013, έκδοση X) Κατά τις διατάξεις του ΠΑΑΡ, η στήριξη για την καλή διαβίωση των ζώων λαμβάνει τη μορφή ετήσιας σταθερής πληρωμής ανά μονάδα ζώων (ΜΖ) και καλύπτει τα διαφυγόντα εισοδήματα και το πρόσθετο κόστος που επιβαρύνουν τους γεωργούς· η ενίσχυση καταβάλλεται εξ ολοκλήρου στον γεωργό. Όσον αφορά τη δέσμη β) στο πλαίσιο του μέτρου 215, σχετικά με τη χορήγηση ενισχύσεων για την καλή διαβίωση των πουλερικών, το ΠΑΑΡ προέβλεπε ότι το ποσό που χορηγούνταν ετησίως για την κάλυψη του πρόσθετου κόστους και των διαφυγόντων εισοδημάτων που οφείλονταν στην εφαρμογή των μέτρων περί καλής διαβίωσης των ζώων, ανερχόταν σε 14,29 EUR/MZ για την υποδέσμη 3β) – βελτίωση των συνθηκών καλής διαβίωσης των πουλερικών κατά τη μεταφορά – και 29,49 EUR/MZ για την υποδέσμη 4β) – διόρθωση του επιπέδου των νιτρικών και νιτρικών αλάτων στο χρησιμοποιούμενο νερό.

Διατάγματα 239/2012, 1125/2013 και 826/2016 του Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale (Υπουργείου Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης, Ρουμανία) για την έγκριση του υποδείγματος των αιτήσεων πληρωμής σχετικά με το μέτρο 215.

Απόφαση 32, της 26ης Ιανουαρίου 2021, του Curtea de Apel Braşov (εφετείου Braşov, Ρουμανία), ECLI:RO:CABRV:2021:005.000032, με την οποία, σε παρόμοια υπόθεση, έγινε δεκτό το αίτημα του προσφεύγοντος για πλήρη καταβολή της στήριξης.

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Στις 16 Ιουλίου 2008, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση C(2008) 3831 για την έγκριση του ΠΑΑΡ, το οποίο καταρτίστηκε από το Υπουργείο Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης της Ρουμανίας (στο εξής: ΥΓΑΑ). Στις 14 Σεπτεμβρίου 2011, το ΥΓΑΑ διαβίβασε στην Επιτροπή αίτηση αναθεώρησης του ΠΑΑΡ και μία από τις προταθείσες τροποποιήσεις ήταν η θέσπιση του μέτρου 215, με τίτλο «Ενισχύσεις για την καλή διαβίωση των ζώων». Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις εγκρίθηκαν με την απόφαση C(2012) 3529 της Επιτροπής της 25ης Μαΐου 2012.

- 2 Το μέτρο 215 προέβλεπε αντισταθμιστικές πληρωμές για διαφυγόντα εισοδήματα και για το πρόσθετο κόστος που επιβαρύνουν τους κτηνοτρόφους οι οποίοι εκτρέφουν χοίρους ή πουλερικά και οι οποίοι, σύμφωνα με το ΠΑΑΡ, είχαν οικειοθελώς εφαρμόσει ορισμένα πρότυπα καλής διαβίωσης των ζώων. Η στήριξη χορηγήθηκε στο πλαίσιο πολυετών δεσμεύσεων που ανέλαβαν οι γεωργοί για ελάχιστη διάρκεια πέντε ετών.
- 3 Στο πλαίσιο αυτό, στις 14 Νοεμβρίου 2012, η αναιρεσείουσα υπέβαλε στον Agenția de Plăți și Intervenție în Agricultură – Centrul Județean Vâlcea (Οργανισμό πληρωμών και παρέμβασης για τη γεωργία – Νομαρχιακό Κέντρο Vâlcea· στο εξής: APIA Vâlcea) αίτηση ενίσχυσης σχετικά με το μέτρο 215, υποδέσμες 3β) και 4β), αναλαμβάνοντας, στην περίπτωση αυτή, την υποχρέωση διασφάλισης και διαφύλαξης των συνθηκών καλής διαβίωσης των πουλερικών και συμμορφώσεως με ορισμένα πρότυπα, για περίοδο πέντε τουλάχιστον ετών, σε αντάλλαγμα της χορήγησης της μη επιστρεπτέας χρηματοδοτικής στήριξης που καθορίζεται από το ΠΑΑΡ.
- 4 Το 2013 και το 2014, η αναιρεσείουσα έλαβε χρηματοδοτική στήριξη για τα ποσά που προβλέπουν το ΠΑΑΡ και τα διατάγματα 239/2012 και 1125/2013 του ΥΓΑΑ. Στις 14 Νοεμβρίου 2014, υπέβαλε στον APIA Vâlcea αίτηση πληρωμής για το τρίτο έτος της αναληφθείσας δέσμευσης.
- 5 Κατόπιν ελέγχων εκ μέρους της Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor Argeș (Διεύθυνσης υγείας των ζώων και ασφάλειας των τροφίμων του Argeș, Ρουμανία), καθώς και κατόπιν συμπληρωματικού ελέγχου εκ μέρους της Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (Υπηρεσίας για τη χρηματοδότηση των αγροτικών επενδύσεων), που πραγματοποιήθηκαν όλοι το 2015, η έκδοση της απόφασης πληρωμής για το τρίτο έτος της αναληφθείσας δέσμευσης αναβλήθηκε έως την ολοκλήρωση των ως άνω ελέγχων.
- 6 Στις 25 Φεβρουαρίου 2016, ο αναιρεσιβαλλόμενος APIA Vâlcea, εξέδωσε απόφαση περί μερικής πληρωμής για το τρίτο έτος της αναληφθείσας δέσμευσης και, αφού του κοινοποιήθηκε το αποτέλεσμα του ως άνω συμπληρωματικού ελέγχου, εξέδωσε διορθωτική απόφαση. Με τις δύο αυτές αποφάσεις, οι οποίες προσβάλλονται στην παρούσα υπόθεση, κρίθηκε ότι το οφειλόμενο στην αναιρεσείουσα ποσό για το τρίτο έτος της αναληφθείσας δέσμευσης πρέπει να καθορισθεί με την εφαρμογή μειωμένων ποσών σε σχέση με τα προβλεπόμενα από το ΠΑΑΡ.
- 7 Η μείωση αυτή εφαρμόστηκε κατόπιν της κοινοποίησής, από το ΥΓΑΑ, σημειώματος της 20ης Ιανουαρίου 2016, με το οποίο γνωστοποιήθηκε στον αναιρεσιβαλλόμενο APIA Vâlcea ότι, στο πλαίσιο ελέγχου που διενεργήθηκε το 2015 από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, σχετικά με τη νομιμότητα της χορηγήσεως των ενισχύσεων στους δικαιούχους του μέτρου 215, διαπιστώθηκαν σφάλματα υπολογισμού στη μεθοδολογία υπολογισμού των αντισταθμιστικών ενισχύσεων όσον αφορά τις υποδέσμες 3β) και 4β), ήτοι ότι τα καθορισθέντα ποσά υπερβαίνουν τα προβλεπόμενα για την αντιστάθμιση των διαφυγόντων

εισοδημάτων και του πρόσθετου κόστους που απορρέουν από τη συμμόρφωση με τα πρότυπα που προβλέπονται στο πλαίσιο των μέτρων στήριξης. Επομένως, έως την ολοκλήρωση της αναλύσεως της κατάστασης και την έκδοση τελικής αποφάσεως, το ΥΓΑΑ πρότεινε, προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος χορηγήσεως αχρεωστήτως καταβληθεισών ενισχύσεων στους δικαιούχους του μέτρου 215 την επανεξέταση των φακέλων ως προς τους οποίους οι ενισχύσεις δεν είχαν οριστικοποιηθεί, ενώ, για τις υπό εξέταση αιτήσεις πληρωμής, όπως στην περίπτωση της αναιρεσείουσας, το ΥΓΑΑ διέταξε την πραγματοποίηση τμηματικών πληρωμών, βάσει προσωρινών ποσών, ήτοι, αντίστοιχα, 3,92 ευρώ/MZ/έτος αντί των 14,29 ευρώ/MZ/έτος για την υποδέσμη 3β) και 10,91 ευρώ/MZ/έτος αντί των 29,49 ευρώ/MZ/έτος για την υποδέσμη 4β).

- 8 Η αναιρεσείουσα ενημερώθηκε για την ανωτέρω εξήγηση όσον αφορά τη μείωση του οφειλομένου ποσού με την ανακοίνωση της 8ης Μαρτίου 2016, που εξέδωσε ο APIA Vâlcea. Στη συνέχεια, με την έναρξη ισχύος του διατάγματος 826/2016, η μείωση του ποσού της μη επιστρεπτέας χρηματοδοτικής στήριξης σχετικά με τις υποδέσμες 3β) και 4β) κατέστη οριστική. Δεδομένου ότι είναι μεταγενέστερο, το εν λόγω διάταγμα δεν εφαρμόζεται στις πράξεις οι οποίες συνιστούν αντικείμενο αμφισβήτησεως στην παρούσα υπόθεση.
- 9 Επιπλέον, μετά την έκδοση των επίμαχων πράξεων, η Επιτροπή εξέδωσε στις 13 Ιουνίου 2018 την εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) αριθ. 2018/873, με την οποία εφάρμοσε για τη Ρουμανία δημοσιονομική διόρθωση, που αφορούσε, μεταξύ άλλων, τις υποδέσμες 3β) και 4β) στο πλαίσιο του μέτρου 215. Το Ρουμανικό Δημόσιο άσκησε προσφυγή ακυρώσεως κατά της αποφάσεως αυτής, η οποία εντούτοις απορρίφθηκε από τα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης.
- 10 Κατά της αποφάσεως περί πληρωμής και της διορθωτικής αποφάσεως, η αναιρεσείουσα υπέβαλε διοικητική ένσταση, η οποία απορρίφθηκε στις 25 Απριλίου 2016. Η αναιρεσείουσα άσκησε κατά του συνόλου των ανωτέρω αποφάσεων ένδικη προσφυγή, με αίτημα να ακυρωθούν οι αποφάσεις αυτές και να υποχρεωθούν οι αναιρεσιβαλλόμενες να αποκαταστήσουν τη ζημία που υπέστη από την έκδοση των προσβαλλόμενων πράξεων, διά της καταβολής της διαφοράς μεταξύ του ποσού που χορηγήθηκε με τις προσβαλλόμενες πράξεις και του ποσού το οποίο αυτή edικαιούτο, σύμφωνα με το ΠΑΑΡ.
- 11 Με απόφαση της 15ης Φεβρουαρίου 2019, το πρωτοδικείο Vâlcea απέρριψε την εν λόγω προσφυγή. Κατ' ουσίαν, το ως άνω δικαστήριο έκρινε ότι τα ποσοστά στήριξης που καθορίστηκαν στο πλαίσιο του ΠΑΑΡ συνιστούσαν υπεραντιστάθμιση (σχεδόν τριπλάσια) της ζημίας που προκάλεσε στην αναιρεσείουσα η αναληφθείσα δέσμευση για τήρηση των προτύπων καλής διαβίωσης των ζώων. Επομένως, πρόκειται για σφάλμα της διοικήσεως συνεπαγόμενο αδικαιολόγητο πλουτισμό του αποδέκτη της διοικητικής πράξεως. Ωστόσο, η κατάσταση αυτή δεν γεννά δικαίωμα της αναιρεσείουσας να συνεχίσει να επωφελείται από το εν λόγω σφάλμα, ακόμη και κατόπιν της ανακαλύψεώς του από τη διοίκηση, στο μέτρο που η διοίκηση δικαιούται να το διορθώσει, τουλάχιστον για το μέλλον, χωρίς να είναι δυνατόν να της αντισταχθεί η

«δικαιολογημένη προσδοκία» του επωφελουμένου από την εσφαλμένη πράξη να συνεχίσει να επωφελείται από το εν λόγω σφάλμα. Είναι αμφίβολο εάν η βούληση υποκειμένου δικαίου να επωφεληθεί από σφάλμα άλλου υποκειμένου δικαίου μπορεί να θεωρηθεί θεμιτή, έστω και εάν το τελευταίο είναι διοικητική αρχή.

- 12 Κατά το ως άνω δικαστήριο, δεν είναι δυνατόν να υποστηριχθεί βασίμως ότι, καθόσον η αναιρεσείουσα ανέλαβε την υποχρέωση τηρήσεως των προτύπων καλής διαβίωσης των ζώων έναντι των ποσών που καθορίζονται στο ΠΑΑΡ, θα πρέπει, βάσει των αρχών της ασφάλειας δικαίου, της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης ή της προβλεψιμότητας της διοικητικής συμπεριφοράς, να συνεχίσουν να της καταβάλλονται τα ίδια ποσά.
- 13 Σύμφωνα με το ως άνω δικαστήριο, σε περίπτωση όπως η επίμαχη, όπου η βούληση της αναιρεσείουσας να συνεχίσει να πλουτίζει αδικαιολόγητα σταθμίζεται σε σχέση με το έννομο συμφέρον όλων των λοιπών υποκειμένων δικαίου των οποίων οι συνεισφορές αποτελούν τον ευρωπαϊκό και τους εθνικούς προϋπολογισμούς, λόγοι επιείκειας δεν επιτρέπουν να υπερισχύσει το συμφέρον της αναιρεσείουσας βάσει της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, στην οποία αυτή στηρίζεται. Εξάλλου, οι αρχές που επικαλείται η αναιρεσείουσα δεν εμπόδισαν την Επιτροπή να εφαρμόσει δημοσιονομικές διορθώσεις για τα σφάλματα υπολογισμού στα οποία υπέπεσαν οι ρουμανικές αρχές.
- 14 Το ως άνω δικαστήριο έκρινε επίσης ότι το ΠΑΑΡ, έστω και αν εγκρίθηκε (εσφαλμένα) από την Επιτροπή, δεν μπορεί να τροποποιήσει έναν κανονισμό, εν προκειμένω τον κανονισμό 1698/2005. Κατά συνέπεια, δεν ήταν απαραίτητη η έκδοση εκ μέρους των ρουμανικών αρχών νομικής πράξεως καθορίζουσας νέους συντελεστές στηρίξεως προκειμένου να παρασχεθεί νομική κάλυψη στις εκδοθείσες από τους αναιρεσιβαλλόμενους πράξεις, δεδομένου ότι οι πράξεις αυτές είχαν επαρκή βάση τις εν λόγω διατάξεις του κανονισμού αυτού.
- 15 Επί του παρόντος, εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου αίτηση αναίρεσως, που άσκησε η αναιρεσείουσα κατά της αποφάσεως του πρωτοδικείου Vâlcea.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 16 **Η αναιρεσείουσα** διατείνεται ότι οι προσβαλλόμενες διοικητικές πράξεις παρέβησαν τις διατάξεις του ΠΑΑΡ, που εγκρίθηκε με την απόφαση της Επιτροπής, καθώς και τις διατάξεις των διαταγμάτων του ΥΓΑΑ αριθ. 239/2012 και αριθ. 1125/2013. Επισημαίνει δε ότι τα ποσοστά μη επιστρεπτέας χρηματοδοτικής στήριξης που αφορούν το μέτρο 215 είχαν καθορισθεί από το ρουμανικό κράτος σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 40 του κανονισμού 1698/2005 και του άρθρου 27, παράγραφοι 2 έως 13, του κανονισμού 1974/2006, και κατέστησαν δεσμευτικά για αυτό διά της αποφάσεως C(2008) 3831 της Επιτροπής, της 16ης Ιουλίου 2008. Το ΠΑΑΡ έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα και μπορεί να τροποποιηθεί από το ρουμανικό κράτος μόνον εντός της προθεσμίας

και σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπονται στο άρθρο 9 του κανονισμού 1974/2006, πράγμα το οποίο δεν συμβαίνει εν προκειμένω.

- 17 Επιπλέον, δεδομένου ότι η μείωση του ποσού της στηρίξεως σχετικά με τις υποδέσμες 3β) και 4β) προκύπτει από σφάλμα του ΥΓΑΑ ως προς τη μέθοδο υπολογισμού, η έκδοση των προσβαλλόμενων διοικητικών πράξεων παραβιάζει τις αρχές της ασφάλειας δικαίου, της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της προβλεψιμότητας, δεδομένου ότι η αναιρεσείουσα ανέλαβε δεσμεύσεις για διάρκεια πέντε ετών βάσει του αρχικού ποσού των επιδοτήσεων, το οποίο ίσχυε κατά την ημερομηνία υποβολής της αιτήσεως ενισχύσεως.
- 18 Η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι οι προσβαλλόμενες πράξεις δημιούργησαν εύλογη και δικαιολογημένη εμπιστοσύνη στους δικαιούχους του μέτρου ότι θα λάβουν τα αρχικώς εγκριθέντα ποσά έως τη λήξη της δεσμεύσεως. Συναφώς, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι η αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισεως δεν υπερισχύει των αρχών που αφορούν την προστασία των δικαιωμάτων των ιδιωτών. Αντιθέτως, οι σχετικές με τα δικαιώματα αυτά αρχές πρέπει να εφαρμόζονται κατά προτεραιότητα σε σχέση με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και επικαλείται, συναφώς, την απόφαση της 7ης Αυγούστου 2018, *Ministru kabinetu*, [C-120/17,] EU:C:2018:638.
- 19 **Οι αναιρεσίβλητοι**, προκειμένου να αιτιολογήσουν την έκδοση των προσβαλλόμενων πράξεων, επικαλέστηκαν τα πορίσματα του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου στο πλαίσιο του ελέγχου του 2015, σύμφωνα με τα οποία υφίσταντο σφάλματα υπολογισμού στη μεθοδολογία για τον ποσοτικό υπολογισμό των απωλειών εισοδήματος και των πρόσθετων εξόδων που προκύπτουν από την εφαρμογή των προτύπων καλής διαβίωσης των ζώων, τόσο για την υποδέσμη 3β) όσο και για την υποδέσμη 4β). Επιπλέον, επικαλέστηκαν το σημείωμα του ΥΠΑΑ της 20ής Ιανουαρίου 2016, με το οποίο καθορίστηκαν προσωρινά τα μειωμένα ποσά της ενισχύσεως για τις υποδέσμες 3β) και 4β) στο πλαίσιο του μέτρου 215, προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος χορηγήσεως αχρεωστήτως καταβληθεισών ενισχύσεων.
- 20 Περαιτέρω, προβάλλουν την ανάγκη προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, όπως προβλέπει το άρθρο 58 του κανονισμού 1306/2013.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της αποφάσεως περί παραπομπής

- 21 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι το ποσό της μη επιστρεπτέας χρηματοδοτικής στήριξης που ζήτησε η αναιρεσείουσα καθορίστηκε αρχικώς με το ΠΑΑΡ, το οποίο εγκρίθηκε με την απόφαση C(2008) 3831 της Επιτροπής, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση C(2012) 3529.
- 22 Υπό το πρίσμα του άρθρου 40, παράγραφος 3, του κανονισμού 1698/2005, εναπόκειται στις ρουμανικές αρχές να υπολογίσουν το πρόσθετο κόστος, το διαφυγόν εισόδημα και τις τυχόν δαπάνες, στις οποίες υποβλήθηκαν οι γεωργοί οι οποίοι δεσμεύονταν εκουσίως για την καλή διαβίωση των ζώων. Συναφώς, το

ποσό της μη επιστρεπτέας χρηματοδοτικής συνδρομής για την υποδέσμη 3β) καθορίστηκε σε 14,29 ευρώ/MZ/έτος και, για την υποδέσμη 4β) σε 29,49 ευρώ/MZ/έτος.

- 23 Βάσει της αιτήσεως στηρίξεως και των αιτήσεων ετήσιας πληρωμής, η αναιρεσείουσα έλαβε το 2013 και το 2014, χρηματοδοτική στήριξη ίση με τα ως άνω ποσά, τα οποία, ωστόσο, αποδείχθηκε μεταγενέστερα, κατόπιν ελέγχου του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, ότι υπολογίσθηκαν εσφαλμένα, με αποτέλεσμα να υπάρξει υπεραντιστάθμιση της ζημίας που προέκυψε εκ της τήρησης των προτύπων καλής διαβίωσης των ζώων. Για τον λόγο αυτό, μετά τη διαπίστωση και την γνωστοποίηση από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο των ως άνω σφαλμάτων, οι εθνικές αρχές προέβησαν σε περιορισμό των αντισταθμιστικών ενισχύσεων έως το επίπεδο που κάλυπτε πράγματι την προκληθείσα ζημία. Κατά συνέπεια, όσον αφορά την αίτηση πληρωμής σχετικά με το τρίτο έτος της αναληφθείσας δέσμευσης, υπό έγκριση κατά τον χρόνο της γνωστοποίησης των σφαλμάτων υπολογισμού, η αναιρεσείουσα έλαβε μειωμένα ποσά χρηματοδοτικής ενισχύσεως, καθόσον η μείωση αποτέλεσε διοικητικό μέτρο που διατάχθηκε από τις ρουμανικές αρχές με δηλωθέντα σκοπό να μειωθεί ο κίνδυνος αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών στους δικαιούχους του μέτρου 215.
- 24 Η μείωση σχεδιάστηκε αρχικά ως προσωρινό μέτρο, υπό μορφή μερικής πληρωμής. Δεδομένου ότι η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση περί αποκλεισμού από τη χρηματοδότηση, η απόφαση δε αυτή κατέστη οριστική με την απόρριψη της προσφυγής που άσκησε το Ρουμανικό Δημόσιο με αίτημα την ακύρωσή της, ο δικαιούχος των ενισχύσεων βρίσκεται, επί του παρόντος, στο στάδιο που το μέτρο περί μειώσεως του ποσού της ενισχύσεως κατέστη οριστικό. Ειδικότερα, επικαλείται την έλλειψη εσωτερικού κανονιστικού πλαισίου για τη μείωση του ποσού των ενισχύσεων, και, αφετέρου, το γεγονός ότι είναι αδύνατον η εφαρμογή της αρχής της χρηστής δημοσιονομικής διοικήσεως να οδηγήσει σε παραβίαση των αρχών της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της ασφάλειας δικαίου.
- 25 Παραπέμποντας στις σκέψεις 48 και 51 της αποφάσεως του Δικαστηρίου της 7ης Αυγούστου 2018, *Ministru kabinet*, EU:C:2018:638, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, στην υπό κρίση υπόθεση, αμφισβητείται, μεταξύ άλλων, ο δικαιολογημένος χαρακτήρας της εμπιστοσύνης των αποδεκτών των πληρωμών ότι θα συνεχίσουν να επωφελούνται, καθ' όλη τη διάρκεια της δεσμεύσεως, από τα αρχικώς εγκριθέντα ποσά της ενισχύσεως, λαμβανομένου υπόψη του ότι, κατά τη διάρκεια της συμμορφώσεως με την αναληφθείσας δέσμευση, προέκυψε ότι τα ποσά αυτά καθορίστηκαν κατά τρόπο εσφαλμένο και κατέληξαν σε υπεραντιστάθμιση της ζημίας που προκύπτει λόγω της εφαρμογής των προτύπων προστασίας των ζώων.
- 26 Ελλείπει εσωτερικού νομικού πλαισίου που να διέπει τα μέτρα που δικαιούται να λάβει το Ρουμανικό Δημόσιο σε μια περίπτωση όπως η προκειμένη, στην οποία εντοπίστηκαν συστηματικά σφάλματα υπολογισμού τα οποία οδήγησαν σε

υπερεκτίμηση των απωλειών εισοδήματος και του πρόσθετου κόστους εξαιτίας της εφαρμογής των προτύπων καλής διαβίωσης των ζώων, η νομιμότητα της διοικητικής πρακτικής που υιοθέτησαν οι εθνικές αρχές, ήτοι η καταβολή μέρους μόνον του ποσού που προβλέπεται στο ΠΑΑΡ και σε άλλες εσωτερικές νομικές πράξεις, θα πρέπει να αναλυθεί υπό το πρίσμα του άρθρου 143 του κανονισμού 1303/2013 σε συνδυασμό με το άρθρο 310 ΣΛΕΕ και με το άρθρο 40, παράγραφος 3, του κανονισμού 1698/2005. Εντούτοις, δεν είναι δυνατόν να αγνοηθεί η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη του δικαιούχου του μέτρου στήριξης, ο οποίος ανέλαβε τέτοιες δεσμεύσεις για περίοδο πέντε ετών και βρίσκεται στη θέση να λάβει στο μέλλον, μετά τη γνωστοποίηση των σφαλμάτων υπολογισμού, ποσό σαφώς μικρότερο από εκείνο που είχε αρχικώς εγκριθεί και το οποίο τον ώθησε να αναλάβει την πολυετή δέσμευση.

- 27 Υπό το πρίσμα των ανωτέρω σκέψεων, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι είναι απαραίτητο να εξακριβωθεί εάν, υπό πραγματικές περιστάσεις όπως αυτές που περιγράφονται εν προκειμένω, η αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, σε συνδυασμό με το άρθρο 143 του κανονισμού 1303/2013 και το άρθρο 40, παράγραφος 3, του κανονισμού 1698/2005, καθώς και σε σχέση με τις αρχές της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της ασφάλειας δικαίου, επιτρέπει, ή, αντίθετα, αποκλείει μια τέτοια διοικητική πρακτική των εθνικών αρχών.